

YÖNETMELİK

Bayındırlık ve İskân Bakanlığından:

**SİĞINAK YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK**

MADDE 1 – 25/8/1988 tarihli ve 19910 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sığınak Yönetmeliğinin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşığıdaki şekilde değıştirilmiştir.

“a) Özel sığınaklar: Özel veya kamuya ait bina ve tesislerin öncelikle en alt bodrum katlarında ya da toprağı oturan kısımlarında veya bina içinde yapılamıyorsa uygulama imar planı ya da planda hüküm yoksa 2/11/1985 tarihli ve 18916 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğı ile belirlenen yapı yaklaşma mesafesine aykırı olmamak kaydıyla bahçelerinde, yer üstünde veya yeraltında radyoaktif serpinti etkilerine, kimyasal ve biyolojik harp maddelerine, nükleer silahların zayıflamış basınç ve ısı tesirlerine ve konvansiyonel silahların parça tesirlerine karşı korunmak amacıyla inşa edilen serpinti sığınaklardır.”

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğın 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin ikinci paragrafı aşığıdaki şekilde değıştirilmiştir.

“Serpinti sığınakları özel veya kamuya ait bina ve tesislerin öncelikle en alt bodrum katlarında ya da toprağı oturan kısımlarında veya bina içinde yapılır. Mümkün olmadığı takdirde, uygulama imar planı ya da planda hüküm yoksa Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğı ile belirlenen yapı yaklaşma mesafesine aykırı olmamak kaydıyla bahçelerinde, toprağın yapısına göre yer üstünde veya tamamen veya kısmen yeraltında yapılır. Ancak tamamen toprağın altında kalmak koşuluyla, parselin yol cepheleri hariç yan ve arka bahçe yapı yaklaşma mesafeleri içinde de bitişik parseldeki yapıları hiçbir şekilde etkilememek koşuluyla sığınak yapılabilir.”

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğın 7 nci maddesi aşığıdaki şekilde değıştirilmiştir.

“**MADDE 7** – Serpinti sığınakları, bu maddede belirlenen istisnalar dışında her türlü tesis ve binalarda yapılır.

Onaylı yapı ruhsatı eki mimari projesinde;

- a) 12 ve daha az bağımsız bölümü olan sadece konut kullanımlı yapılarda,
- b) Emsal hesabına konu alanı 1500 m² den az konut dışı kullanımlı yapılarda,
- c) Konut kullanımlı bağımsız bölüm sayısı 12 ve daha az olup, binanın tamamının emsal hesabına konu alanı 1500 m² den az olan konutla birlikte aynı zamanda konut dışı kullanımlı yapılarda,
- ç) Toplam yatak sayısı 50 ve daha az olan yurt, koğuş, misafirhane, yatakhane, bakımevi, otel, pansiyon, yataklı sağık tesisleri gibi kalıcı veya geçici konaklama yapılan tesislerde,
- d) Emsal hesabına konu alanı 3000 m² den az olan her türlü imalat ve sanayi tesisleri, besihane, tavuk çiftliğı, sera ve benzeri olarak belirlenen ve başkaca bir kullanım içermeyen yapılarda,
- e) Ceza infaz kurumları, tutukevleri gibi yoğun güvenlik gerektiren ve önlem alınan yapılarda,
- f) Tamamı 8 inci maddede belirlenen ölçü ve standartlarda yapılmış olan ve 5 inci maddenin (a) bendinde sayılan tehlikelere karşı korunaklı olarak inşa edilen yapılarda,
- g) Otopark yapılarında, stadyum ve benzeri açık ve kapalı spor tesislerinde, ibadet yapılarında, düğün, nikâh, sinema ve tiyatro salonlarında, açık ve kapalı pazar yerlerinde, depo, antrepo, akaryakıt ve LPG istasyonlarında, sığınak yapma zorunluluğı aranmaz.

Bir imar parselinde aynı veya farklı kullanım kararına haiz birden fazla bina bulunması durumunda, sığınak hesabı her bina için ayrı ayrı yapılır. Bu maddeye göre sığınak gerektirdiğı tespit olunan her yapı için ayrı ayrı sığınak yeri ayrılabilceğı gibi, sığınak gerektirdiğı tespit olunan yapıların toplam ihtiyacını karşılayacak büyüklükten az olmamak kaydıyla parselde ortak bir veya birden fazla sığınak yapılabilir.

Uygulama imar planı kararı ile toplu yapı kapsamına alınan ve ortak kat mülkiyeti kurulan birbirine bitişik parsellerde, sığınak gerektiren yapıların toplam ihtiyacını karşılayacak büyüklükte tek bir serpinti sığınağı yapılabilir. Ancak bu yapılarda, her parselde bu Yönetmelik kapsamında sığınak incelemesi yapılıp sığınak yeri tespit ve tahsis olunmadıkça kat mülkiyeti bozulamaz, yeni yapı ruhsatı düzenlenemez.

Emsal hesabına konu alanı 3000 m² ve üzerinde olan tarım, hayvancılık, imalat ve sanayi tesislerinin doğrudan üretimle ilgili yapılarının hangilerinde sığınak yeri aranıp aranmayacağına ilişkin genel kurallar, ilin konumu, bölgenin özelliğı ve tesislerin ülke ve bölge açısından stratejik önemi de değıerlendirilerek İl İdare Kurullarınca karar altına alınır ve kararın bir örneğı uygulanmak üzere ilgili idarelere gönderilir.”

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğın 8 inci maddesi aşığıdaki şekilde değıştirilmiştir.

“**MADDE 8** – Özel sığınaklardan olan serpinti sığınaklarının inşasında aşığıdaki hususlara uyulur.

a) Büyüklük: Kişi başına en az net bir metrekairelik sığınak yeri ayrılır. Sığınaklarda yapılacak wc, duş ve mutfak nişi bu alana dâhil değıldir.

Kişi adedi her bir bağımsız bölüm için bir odalı konutlarda iki, iki odalı konutlarda üç, üç ve daha fazla odalı konutlarda dört olarak dikkate alınır. Yurt, koğuş, misafirhane, yatakhane, bakımevi, otel, pansiyon ve yataklı sağık tesisleri gibi kalıcı veya geçici konaklama amaçlı tesislerde ise onaylı mimari projesinde belirlenen yatak sayısının yüzde yirmi arttırılması sonucu bulunur. Diğeri bina ve tesislerde veya konut ve kalıcı veya geçici konaklama içermeyen bağımsız bölüm veya mekânlarda, kişi sayısı emsale konu alanının 20 sayısına bölünmesi sonucu çıkan

sayıdır. Farklı kullanımların bir arada olduğu yapılarda her farklı kullanımlı bağımsız bölüm veya mekânın sığınak hesabı ayrı ayrı yapılır. Bağımsız bölümlerin veya mekânların gerektirdiği sığınak alanlarının toplanması sonucu yapının tamamı için gerekli sığınak alanı bulunur.

Eğitim tesislerinde sığınak hesabına konu kişi sayısının hesaplanmasında, emsale konu alanlar içinde olan atölyeler, spor, konferans, gösteri ve sergi salonları dikkate alınmaz.

Besihane, tavuk çiftliği, sera gibi tarım ve hayvancılık tesisleri ile her türlü imalat ve sanayi tesislerinin doğrudan üretim veya fonksiyonla ilgili yapı, bölüm veya ünitelerine ilişkin sığınak hesabı, onaylı yapı ruhsatı eki mimari projesinde belirtilen, bir vardiyada aynı anda çalışacak en fazla personel sayısına göre yapılır.

Sığınak alanı wc, duş ve mutfak nişi hariç net dokuz metrekarenin altında belirlenemez. Serpinti sığınaklarında her yüz kişi için erkek ve kadın olmak üzere ayrı ayrı birer wc ve lavabo yeri ayrılır. Kalan küsuratın elli sayısından fazla olması halinde erkek ve kadın olmak üzere ayrı ayrı birer wc ve lavabo yeri ilave edilir. Küsuratın 50 sayısından az olması halinde herhangi bir ilave yapılmaz.

Kişi sayısının hesaplanmasında yapı ruhsatı eki mimari proje esas alınır. Ancak yatak sayısı onaylı uygulama imar planı ile belirlenen tesislerde kişi sayısı plan kararına göre tespit edilir. Kişi sayısı, sığınacağın bina dışına rastlayan duvar ve tavan döşemelerine ilişkin ölçü ve diğer bilgiler dâhil sığınaklara ilişkin hususların, mimari ve mekanik tesisat projelerinde gösterilmesi zorunludur.

Sığınakların iç yüksekliği net 2.40 metreden aşağı olamaz.

b) Sığınacağı çevreleyen bina dış duvar kalınlığı: Sığınacağın bina dışına rastlayan duvar ve tavan döşeme kalınlıkları en az 60cm. beton, 75cm. tuğla veya taş ya da 90cm. sıkıştırılmış topraktan olmalıdır. Bu malzemeler tek başına kullanılabileceği gibi, radyasyon geçirgenliği bakımından bu ölçülerin birbirlerine oranları dikkate alınarak birlikte de kullanılabilir. Ayrıca bunlardan farklı yapı malzemeleri, ölçüleri radyoaktif serpintiye karşı geçirgenlik ve korunma katsayıları dikkate alınarak hesaplanmak suretiyle, bunlarla birlikte veya tek başına kullanılabilir. Sığınacağın tamamen toprağın altında kalan ve dış açık ortam ile arasında en az 60 cm toprak dolgu bulunan dış duvarlarının kalınlığı statik hesaplara göre belirlenir. Bahçede yapılacak sığınaklarda da aynı uygulama yapılır.

c) Giriş yeri: Sığınacağın girişi demir kapılı ve en az bir adet dik açılı dönlü olmalıdır. Net alanı wc, duş ve mutfak nişi hariç 100 metrekareden büyük sığınaklarda iki çıkışın sağlanması zorunludur.

ç) Havalandırma: Sığınacağın çeşidi ne olursa olsun mekanik havalandırma yapılması zorunludur. Koruma zamanlarında dışarıdan alınan hava, tehdit anında takılmak üzere nükleer tip hepa filtre, kum havuzu gibi filtreleme sisteminden geçirilerek sığınak içerisine verilir. Barış zamanlarında ise dışarıdan alınan hava sadece G4 tipi kaba filtreden geçirilerek sığınak içerisine verilir.

Sığınak havalandırması için aşağıdaki tabloda verilen koruma zamanlarında, bir kişi için gerekli olan hava debileri alınır. Aşağıdaki kapasite değerleri minimum değerler olup, hava kalitesini artırıcı her türlü ilave önlem tasarımı kullanılabilir.

Sığınak Kapasitesi	Koruma Havalandırması (1 saatte kişi başına düşen hava miktarı m ³ /saat)	Yüksek Yangın Tehlikesi	Düşük ve Orta Yangın Tehlikesi
0-50 kişiye kadar	1.8 m ³ /saat	Kum filtre, G4 toz filtre, aktif karbon filtre	G4 toz filtre, radyoaktif filtre ve aktif karbon filtre
51-150 kişiye kadar	3 m ³ /saat	Kum filtre, G4 toz filtre, aktif karbon filtre	G4 toz filtre, radyoaktif filtre ve aktif karbon filtre
150 kişiden fazla	4.5 m ³ /saat	Kum filtre, G4 toz filtre, aktif karbon filtre	G4 toz filtre, radyoaktif filtre ve aktif karbon filtre

Kanal tasarımı, menfez sayısı ve yerleşimi mekanik tesisat proje müellifi tarafından düzenlenir. Bu düzenleme TS 3419 "Havalandırma ve İklimlendirme Tesisleri-Projelendirme Kuralları" ve TS 3420 "Havalandırma ve İklimlendirme Tesislerini Yerleştirme Kuralları" standartları göz önüne alınarak yapılır.

Sığınak havalandırma fanının enerji ihtiyacı fan elektrik motoruna uygun kapasitede bir jeneratör ile karşılanmalı, jeneratör için sığınak alanı dışında bir alan makine dairesi olarak tasarlanmalıdır. Jeneratör egzozu doğrudan dışarıya verilmelidir. Jeneratörün devre dışı kaldığı durumlarda ise, enerji ihtiyacı fana bağlı insan gücü ile çalışan çevirmeli kol yardımı ile karşılanmalıdır.

d) Hijyen tedbirleri: Sığınak biriken çöplerin ve diğer atıkların kolayca uzaklaştırılmasını sağlayıcı özellikte tasarlanmalı, helâ taşı yerine klozet kullanılmalı ve mümkünse radyoaktif sızıntıya karşı ilave tedbirler de alınarak atık su gideri kanalizasyona bağlanmalıdır. Sığınaklarda atık su giderinin doğrudan kanalizasyona bağlandığı durumlarda geri tepmeyi engellemek üzere geri tepme ventili uygulaması yapılmalıdır.

e) Standartlar: Serpinti sığınaklarında, bu Yönetmelikte yer alan ölçülerden daha az olmamak koşuluyla özrürlere ilişkin standartlar da dâhil olmak üzere Türk Standartları Enstitüsünce hazırlanan tüm standartlara ve diğer mevzuata uyulur."

MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğin 12 nci maddesinin birinci ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yapı kullanma izni alınan yapılarda tesis edilen sığınak alanları, 14 üncü maddenin birinci fıkrasında sayılan

belgelerin iletilmesinden itibaren beş iş günü içinde mülki idare amirliğince kayıt edilir.”

“Yapı kullanma izni alınan yapılarda tesis edilerek kullanılan sığınakların denetimleri mülki idare amirliğinin sorumluluğunda ilgili idarelerce yapılır.”

MADDE 6 – Aynı Yönetmeliğin 13 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sığınakların tapuya tescili

MADDE 13 – Yapıların en alt bodrum katlarında ya da toprağa oturan kısımlarında veya içinde veya bahçelerinde yer üstünde veya yeraltında yapılacak sığınaklar kat maliklerinin müşterek mülkü olarak tapuya tescil edilir. Sığınaklar 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu’nda belirtilen ortak alanlardan olup bu hali ile yönetilir. Bu sığınaklar sığınmak amacı ile olsa dahi bağımsız olarak satılamaz, kiralanamaz, devredilemez ve amacı dışında kullanılamaz.”

MADDE 7 – Aynı Yönetmeliğin 16 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 16** – Bu Yönetmeliğe göre tesis edilen sığınaklarda bulundurulacak malzemeler, sığınak amirlerinin görevleri ve sığınaklarda nasıl hareket edileceğine ilişkin kurallar Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı tarafından belirlenir.”

MADDE 8 – Aynı Yönetmeliğin 19 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 19** – Bu Yönetmeliğin uygulanmasında plan, proje, yapı ruhsatı, yapım, yapı kullanma izni ve kat mülkiyeti gibi imarla ilgili tereddüde düşülen hususlarda Bayındırlık ve İskân Bakanlığının, diğer hususlarda Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının yazılı görüşü alınır.”

MADDE 9 – Aynı Yönetmeliğe geçici 2 nci madde eklenmiştir.

“**GEÇİCİ MADDE 2** – Kamu kurum ve kuruluşlarınca 29/9/2010 tarihinden önce ihalesi yapılmış veya ihale kararı, yatırım kararı, ihale oluru, ihale onay belgesi alınmış olan ancak ruhsat düzenlenmemiş yapıların ruhsatı düzenleyen idareye bildirilmesi halinde o tarihte yürürlükte olan sığınaklara ilişkin mevzuat hükümleri uygulanır.”

MADDE 10 – Aynı Yönetmeliğin 22 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 22** Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.”

MADDE 11 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 12 – Bu Yönetmelik hükümlerini Bayındırlık ve İskân Bakanı yürütür.